

Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu SANITÁŘ

srpen 2020

Věstník MZ č. 8/2020

Obsah

1	Cíl akreditovaného kvalifikačního kurzu	3
2	Vstupní podmínky a průběh akreditovaného kvalifikačního kurzu	3
2.1	Vstupní podmínky.....	3
2.2	Průběh kvalifikačního vzdělávání	3
3	Učební plán	4
3.1	Učební osnova základního modulu – povinný.....	5
3.2	Učební osnovy odborných modulů - povinných.....	7
3.2.1	Učební osnova odborného modulu 1	7
3.2.2	Učební osnova odborného modulu 2	8
3.2.3	Učební osnova odborného modulu 3	11
3.2.4	Učební osnova odborného modulu 4	12
3.2.5	Učební osnova odborného modulu 5	15
3.2.6	Učební osnova odborného modulu 6	17
3.2.7	Učební osnova odborného modulu 7	19
4	Hodnocení účastníka v průběhu kvalifikačního vzdělávání.....	22
5	Profil absolventa.....	23
5.1	Charakteristika profesních kompetencí, pro které absolvent kvalifikačního vzdělávání získal způsobilost	23
6	Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť	24
6.1	Akreditovaná zařízení a pracoviště.....	24
7	Seznam doporučených zdrojů	26

1 Cíl akreditovaného kvalifikačního kurzu

Cílem akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru **SANITÁŘ** je získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání **sanitář** osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků týmové spolupráce i schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené platnými právními předpisy. Své povolání bude vykonávat pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu.

2 Vstupní podmínky a průběh akreditovaného kvalifikačního kurzu

2.1 Vstupní podmínky

Podmínkou pro zařazení do kvalifikačního vzdělávání v oboru **Sanitář** je s odkazem na ustanovení § 51 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.) **ukončené základní vzdělání**.

2.2 Průběh kvalifikačního vzdělávání

Vzdělávací program uskutečňuje akreditované zařízení. Akreditovaným zařízením je poskytovatel zdravotních služeb, jiná právnická osoba nebo fyzická osoba, kterým ministerstvo zdravotnictví udělilo akreditaci v souladu s § 45 odst. 1 písmeno a) zákona č. 96/2004 Sb. Udělením akreditace se získává oprávnění k uskutečňování vzdělávacího programu akreditovaného kvalifikačního kurzu.

Vzdělávací program obsahuje celkem 180 hodin, z toho teoretická výuka je v rozsahu 100 hodin a praktické vyučování v zařízení poskytovatele zdravotních služeb v rozsahu minimálně 80 hodin. Praktické vyučování tvoří alespoň 50 % celkového počtu hodin, včetně praktického vyučování v akreditovaném zařízení v rozsahu stanoveném tímto vzdělávacím programem.

Vyučovací hodina teoretické výuky trvá 45 minut, vyučovací hodina praktického vyučování trvá 60 minut. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních, pokud je nezajistí v celém rozsahu akreditované zařízení, kde účastník vzdělávání zahájil. Minimální doba kvalifikačního vzdělávání je 1 měsíc.

Vzdělávací program se skládá z modulů. Modulem se rozumí ucelená část vzdělávacího programu vymezená počtem hodin stanovených tímto vzdělávacím programem.

Seznam výkonů uvedených v kapitole 3.7 Učební osnova odborného modulu 7 je stanoven tak, aby účastník kvalifikačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po stránce praktické.

Podmínkou pro přihlášení k závěrečné zkoušce je:

- a) splnění všech požadavků stanovených tímto vzdělávacím programem,
- b) absolvování modulů, které jsou v tomto vzdělávacím programu označeny jako povinné.

Podmínkou pro získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání Sanitář je úspěšné ukončení akreditovaného kvalifikačního kurzu závěrečnou zkouškou s odkazem na ustanovení § 52 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb.

3 Učební plán

Kód	Typ	Název	Rozsah (počet hodin)	
			Teoretická výuka a praktické nácviky	Praktické vyučování
ZM	P	Problematika poskytování zdravotních služeb	4	
OM 1	P	Somatologie	12	
OM 2	P	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	17	
OM 3	P	Specifika jednotlivých pracovišť	7	
OM 4	P	Postupy a techniky při zajišťování zdravotní a ošetrovatelské péče	32	
OM 5	P	Základy psychologie ve zdravotnictví, etika a komunikace	12	
OM 6	P	Rehabilitační ošetřování	16	
OM 7	P	Odborná praxe v akreditovaných zařízeních		80
			100	80
Celkem 180 hodin				

Vysvětlivky: ZM – základní modul, OM – odborný modul, P – povinný, AZ – akreditované zařízení

3.1 Učební osnova základního modulu – povinný

Základní modul - ZM	Problematika poskytování zdravotních služeb	
Rozsah modulu	4 hodiny	
Anotace modulu	Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje v profesní přípravě sanitáře poznatky o systému péče o zdraví, organizaci provozu poskytovatelů zdravotních služeb s definicí jednotlivých oblastí, kde může sanitář vykonávat své povolání. Dále poskytuje základní znalosti vybrané právní problematiky, zejména právní odpovědnosti zdravotnického pracovníka a informuje o problematice bezpečnosti práce. Obsahem modulu je rovněž problematika radiační ochrany.	
Cíl modulu	Cílem modulu je, aby účastníci kurzu získali takové poznatky, které jim umožní orientaci v oblastech zdravotní péče a byli tak schopni na základě mezipředmětových vztahů pochopit tyto vztahy a poznatky aplikovat do každodenních činností při výkonu povolání sanitáře.	
Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky poskytování zdravotních služeb	Základy veřejného zdraví; zdravotní péče a poskytovatelé zdravotních služeb; garance státu a společnosti za zdravotnické služby; všeobecné zdravotní pojištění, zdravotní pojišťovny; ekonomika zdravotnictví; systém péče o zdraví v České republice; odborní pracovníci ve zdravotnictví a systém jejich vzdělávání.	1
Organizace provozu poskytovatelů zdravotních služeb	Organizace provozu poskytovatelů zdravotních služeb, odborné a personální předpoklady pro práci v jednotlivých oblastech zdravotní péče: - ambulantní, - lůžkové, - lázeňské léčebně rehabilitační, - lékárenské, - na operačních sálech a centrální sterilizaci, - služby laboratoře a transfuzního oddělení, - pitevny a autoptická oddělení.	1
Právní odpovědnost zdravotnického pracovníka se zaměřením na výkon povolání sanitáře	Základní platné právní předpisy o poskytování zdravotních služeb a jejich charakteristika; právní odpovědnost při výkonu povolání sanitáře (odpovědnost trestněprávní, občanskoprávní, pracovněprávní, odpovědnost pracovníka za způsobenou škodu, odpovědnost organizace za škodu); vybrané aspekty právní problematiky ve zdravotnictví (povinnost poskytnout první pomoc,	1

	povinnost odvracet škodu, práva a povinnosti pacienta, poučení pacienta, souhlas pacienta, povinná mlčenlivost, GDPR apod. Zdravotnická dokumentace.	
Technicko-právní problematika a BOZP*	Používání osobních ochranných pomůcek; povinnosti při manipulaci s přístrojovou technikou, materiálem a léčivými přípravky; pojištění při pracovním úrazu, invaliditě, ztrátě života; povinnosti zdravotnických pracovníků při předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění; bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovní úrazy. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci s elektrickými přístroji, pomůckami a tlakovými nádobami s medicínskými plyny. Ionizující záření, druhy a vlastnosti; nepříznivé účinky ionizujícího záření a způsoby ochrany.	1
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka bude po absolvování ZM znát: • problematiku základů ochrany veřejného zdraví, • systém péče o zdraví, • základní požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu při práci u poskytovatele zdravotních služeb, • základní pracovně právní předpisy a požadavky na výkon pracovních činností sanitáře v příslušné oblasti, kde vykonává své povolání. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto činnosti: • pečovat o své zdraví na základě osvojených základních znalostí a dovedností potřebných k péči o zdraví své i zdraví občanů, • využívat získané vědomosti a dovednosti v pracovním i osobním životě a v rámci celoživotního vzdělávání, • pracovat svědomitě a dbát na kvalitu své práce, chovat se hospodárně a ekologicky, • dodržovat požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu při práci u poskytovatele zdravotních služeb, • dodržovat pracovně právní předpisy a požadavky na výkon pracovních činností sanitáře v příslušné oblasti, kde vykonává své povolání, • dodržovat požadavky na ochranu informací včetně práce se zdravotnickou dokumentací a informačním systémem, • sledovat odborné informace v oblasti činností, které je způsobilý vykonávat a umět s nimi efektivně pracovat.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

* BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

3.2 Učební osnovy odborných modulů - povinných

3.2.1 Učební osnova odborného modulu 1

Odborný modul – OM 1	Somatologie	
Rozsah modulu	12 hodin	
Anotace modulu	Modul je koncipován jako teoretický předmět, který poskytuje účastníkům kurzu základní znalosti o stavbě a funkcích lidského organismu.	
Cíl modulu	Cílem modulu je získání základních poznatků o stavbě a funkcích lidského těla.	
Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Stavba lidského těla	Buňka, tkáň, orgán, orgánový systém, organismus, hlavní orgánové systémy a jejich význam, vnitřní prostředí, homeostáza.	1
Pohybový systém	Popis, funkce. Soustava kosterní, soustava svalová, hybnost.	1
Oběhový systém	Popis, funkce: srdce (stavba, uložení, práce srdce), cévy (přehled cév a principy cirkulace, krevní tlak, tep), krev (složení, krevní skupiny, krevní převody), mízní systém (tkáňová tekutina, lymfa, mízní uzliny).	1
Dýchací systém	Stavba a funkce dýchacích cest, plic, bránice; transport kyslíku a oxidu uhličitého; mechanika dýchání; dechový objem, transport dýchacích plynů, řízení dýchání.	1
Trávicí systém	Stavba a funkce trávicí trubice, parenchymatózní orgány (játra, slinivka břišní); trávení, vstřebávání, látková výměna, živiny, vitamíny.	1
Vylučovací systém	Stavba, tvar, uložení ledvin a jejich funkce, tvorba moči, vývodné cesty močové.	1
Pohlavní systém	Stavba a funkce mužských pohlavních orgánů, sekundární pohlavní znaky. Stavba a funkce ženských pohlavních orgánů, těhotenství, porod.	1
Nervový systém	Stavba a funkce nervového systému (obecné základy činnosti nervové soustavy, centrální nervový systém, periferní nervový systém).	1

Žlázy s vnitřní a vnější sekrecí	Přehled žláz s vnitřní a vnější sekrecí a hormonů, princip řízení a regulace v organismu.	1
Smysly a smyslové orgány	Přehled smyslových orgánů, jejich popis a funkce (oko, ucho, kožní systém, chuť, čich, hmat), jejich význam pro organismus.	1
Patofyziologické procesy v lidském těle	Charakteristika základních pojmů: • zdraví, • nemoc (příčiny a její prevence, definice, příznaky, průběh, diagnóza, prognóza, terapie), • bolest (akutní, chronická) a její ovlivnění, • život (definice, prenatální, postnatální), • smrt (příčiny, biologická, klinická, sociální, smrt mozku, stanovení smrti).	2
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka bude po absolvování OM 1 znát: • základní poznatky o stavbě a funkcích lidského těla. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto činnosti: • aplikovat nejdůležitější znalosti o stavbě a funkcích lidského těla v hlavních klinických disciplínách a v základech ošetrovatelské péče.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

3.2.2 Učební osnova odborného modulu 2

Odborný modul – OM 2	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena
Rozsah modulu	17 hodin
Anotace modulu	Modul poskytuje základní informace z oborů mikrobiologie, epidemiologie, o šíření nákaz a hygienicko-epidemiologických aspektech. Definuje infekce, epidemie včetně infekcí spojených s poskytováním zdravotní péče a jejich předcházení. Účastníci kurzu se dále seznámí se zásadami bezpečnosti práce na rizikovém pracovišti, získají znalosti o zásadách správné manipulace s biologickým a infekčním materiálem.
Cíl modulu	Cílem modulu je pochopit vzájemné vztahy, působení a význam dezinfekce a sterilizace v předcházení infekcí a osvojit si znalosti, které uplatní při výkonu povolání sanitáře.

Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Základy mikrobiologie	Bakterie, viry, paraziti, kvasinky a plísně; normální mikroflóra, patogenní mikroflóra; patogenita (charakteristika, stupeň patogenity, virulence, invazivita, toxicita); obrana lidského organismu proti infekcím.	1
Infekce a její formy	Proces šíření nákazy (základní podmínky, zdroj původce nákazy). Přenos nákazy (mechanismus přenosu, faktory přenosu, stupeň intenzity šíření nákazy). Nový hostitel (vnímavost, odolnost). Základní principy boje proti přenosným nemocem (preventivní, represivní). Epidemiologická opatření u osob: • vykonávajících epidemiologicky závažnou činnost; - vylučujících choroboplodné zárodky - na pracovištích se zvýšeným rizikem infekce. • izolace osob infekčně nemocných a z nákazy podezřelých: - karantenní opatření (karanténa, zvýšený zdravotnický dozor, lékařský dohled, hlášení). Očkování (aktivní, pasivní imunizace). Dezinsekce, deratizace, dezinfekce. Základy zdravého způsobu života, základy zdravé výživy.	3
Hygiena a bezpečnost práce při riziku infekce	Manipulace s biologickým materiálem (krev, tělní tekutiny, zvratky, stolice, moč, hnis, hlen, sperma apod.) a zásady bezpečné manipulace s ním (potřísnění, aerosoly, poranění kontaminovaným nástrojem apod.); hygienické a epidemiologické aspekty při manipulaci s biologickým materiálem, práce s ochrannými pomůckami (druhy, péče, hygienická údržba zdravotnického materiálu, přístrojů, pracovního prostředí); hygienicko - epidemiologický režim v práci sanitáře; dezinfekce podlah, ploch a předmětů; epidemiologická charakteristika vybraných infekčních chorob.	4

Praktické nácviky	Manipulace s biologickým materiálem, práce s ochrannými pomůckami, likvidace biologického materiálu apod.	6
Dezinfekce a sterilizace	Základní pojmy: asepse, antiseptika, dekontaminace, dezinfekce, sterilizace; dezinfekce přístrojové techniky, ostatních pomůcek, pracovního prostředí; sterilizátory, sterilizace materiálu, pomůcek; zásady, metody a prostředky sterilizace fyzikální a chemické (balení sterilizovaného materiálu, možnosti kontroly účinnosti); zásady, metody a prostředky dezinfekce (kritéria volby prostředků, formy aplikace, bezpečnost práce).	3
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka OM 2 bude znát: • proces šíření nákazy (základní podmínky, zdroj původce nákazy), • přenos nákazy (mechanismus přenosu, faktory přenosu, stupeň intenzity šíření nákazy), nový hostitel (vnímavost, odolnost), • základní principy boje proti přenosným nemocem, • obranu lidského organismu proti infekcím, • zásady bezpečné manipulace s biologickým materiálem, • hygienicko - epidemiologický režim v práci sanitáře, • zásady dezinfekce podlah, ploch a předmětů. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto praktické činnosti: • manipulovat s biologickým materiálem, • pracovat s ochrannými pomůckami, • likvidovat biologický materiál.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

3.2.3 Učební osnova odborného modulu 3

Odborný modul – OM 3	Specifika jednotlivých pracovišť	
Rozsah modulu	7 hodin	
Anotace modulu	Modul je koncipován jako teoreticko-praktický. Zprostředkuje účastníkům poznatky z jednotlivých pracovišť s přehledem hlavních úkolů a náplně činností.	
Cíl modulu	Cílem modulu je orientace v jednotlivých oborech tak, aby účastníci kurzu získali motivaci k práci na pracovišti dle svého výběru a získané znalosti z kurzu uměli na tomto pracovišti aplikovat.	
Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Ambulantní část a lůžkové oddělení	Charakteristika poskytované ambulantní péče a lůžkové péče u poskytovatele zdravotních služeb hlavní úkoly a náplň činností: interna, chirurgie, traumatologie, neurologie, gynekologie, psychiatrie, další lékařské obory (ORL, oční), JIP, ARO, LDN, pediatrie.	2
Operační sály a centrální sterilizace	Charakteristika pracoviště, jeho hlavní úkoly a náplň činností.	1
Pracoviště lékárenské péče	Charakteristika pracoviště, jeho hlavní úkoly a náplň činností.	1
Laboratoře a transfuzní oddělení	Charakteristika pracoviště, jeho hlavní úkoly a náplň činností.	1
Pracoviště lázeňské léčebně rehabilitační péče a pracoviště léčebně rehabilitační péče	Charakteristika pracoviště, jeho hlavní úkoly a náplň činností.	1
Pitevna a autoptické oddělení	Charakteristika pracoviště, jeho hlavní úkoly a náplň činností.	1

Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka bude připraven/a na tyto praktické činnosti: • charakterizovat jednotlivá pracoviště, hlavní úkoly a náplň činnosti, • charakterizovat poskytovatele lůžkové péče, hlavní úkoly a náplň činností.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

3.2.4 Učební osnova odborného modulu 4

Odborný modul – OM 4	Postupy a techniky při zajišťování zdravotní a ošetrovatelské péče
Rozsah modulu	32 hodin
Anotace modulu	Modul patří mezi základní součást přípravy pro povolání sanitáře. Je koncipován jako blok teoreticko-praktických předmětů s převahou praktického vyučování. Jednotlivá témata seznamují účastníky s technickým a věcným vybavením jednotlivých pracovišť s možnostmi jejich uplatnění při činnostech souvisejících s poskytováním zdravotní péče. Teoretické předměty poskytují základ vědomostí nutných pro prakticky zaměřené instruktivní znalosti, dovednosti, návyky a pracovní stereotypy potřebné při výkonu povolání sanitáře v oblastech, kde bude vykonávat své povolání. Témata úzce navazují na poznatky získané v modulu se specifiky jednotlivých pracovišť a jsou nezbytným předpokladem pro odbornou praxi v akreditovaných zařízeních. Součástí výuky je problematika poskytování první pomoci, především u stavů ohrožujících život člověka s praktickými nácviky dovedností na výukových modelech.
Cíl modulu	Cílem modulu je získání znalostí, dovedností pro bezpečné provádění ošetrovatelské péče u pacienta/klienta např. při hygieně, podávání stravy, vyprazdňování, obvazování a k poznání stavů bezprostředně ohrožujících život a zahájení neodkladné resuscitace, manipulaci s lůžky, operačním stolem i osvětlením, tlakovými nádobami, laboratorním sklem, ostatními pomůckami, materiálem i se zdravotnickou technikou, zdravotnickým a biologickým materiálem. Dále získání znalostí potřebných pro činnosti související s přípravou zemřelých k pitvě a po ní.

Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Základy poskytování ošetrovatelské péče a bezpečné manipulace s pacientem	Základy hygienické péče, zajištění bezpečnosti pacienta/klienta při transportu a doprovodu na vyšetření, ošetření, zásady podávání stravy a pomoc při jejím podání, péče o vyprazdňování. Praktické nácviky.	9
Základní přístrojové a věcné vybavení pracovišť	Zdravotnické prostředky - druhy obvazových materiálů a krytí: - základní druhy obvazů dle účelu, - správná volba, - příprava obvazového materiálu, - způsob použití. Základní zdravotnické prostředky a nástroje: - jehly, stříkačky, sondy, katétry, peány, nůžky a další, - zásady manipulace s nimi. Další zdravotnické prostředky a pomůcky: - nosítka, vozíky, - nemocniční lůžka, speciální sedačky, koupací vany a křesla, - operační stoly a osvětlení a ostatní zařízení operačního oddělení, - laboratorní sklo, pomůcky, obalové materiály, - pomůcky, materiál a zařízení v lékárenské péči, - rehabilitační zdravotnické prostředky, pomocná zařízení pro lázeňskou a rehabilitační péči, - pomůcky, nástroje a zařízení v provozu pitevny, - zásady manipulace. Sterilní zdravotnické prostředky: - manipulace s nimi, - pomůcky a materiál využívaný ke sterilizaci. Zásady likvidace, dekontaminace a odsunu použitých nástrojů a vybavení. Prádlo a správná manipulace s prádlem. Léčivé přípravky a zásady zacházení s nimi.	8
Postupy první pomoci	První pomoc (PP): - definice, dělení první pomoci dle závažnosti stavu, zásady poskytování PP. Akutní stavy a stavy ohrožující život a základní opatření: - mdloba, křečové stavy, bezvědomí, - druhy krvácení, krevní ztráta, šok, - náhlé příhody interního charakteru (CMP, bolesti na hrudi, AIM, komplikace DM aj.),	15

	- poranění pohybové soustavy (hlava, páteř, hrudník, dlouhé kosti, klouby apod.), - náhlé příhody břišní (NPB), - ostatní akutní stavy (termická poškození z tepla, chladu, tonutí, úraz elektrickým proudem, intoxikace, závislosti, poranění a poškození oka, ucha, akutní psychické poruchy aj.). Neodkladná resuscitace (NR) dospělého, dětí všech věkových kategorií: - definice, indikace, základní, rozšířená, - základní životní funkce (fyziologické hodnoty, poruchy životních funkcí, diagnostika), - bezvědomí (příčiny, komplikace, postup), - neprůchodnost dýchacích cest a jejich zajištění (manévry, polohy), - řízené dýchání při bezdeší (diagnostika, příčiny, komplikace, postup), - diagnostika náhlé zástavy oběhu, - nepřímá srdeční masáž (diagnostika, příčiny, komplikace, postup), - prevence edému mozku (diagnostika, příčiny, komplikace, postup), - pomůcky a přístroje k resuscitaci (defibrilace za pomoci AED), - odlišnosti NR u dětí. Praktické nácviky.	
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka OM 4 bude znát: • zásady provádění hygienické péče u pacienta, • zásady podávání stravy a pomoci při jejím podání, • zásady péče o vyprazdňování, • druhy obvazového materiálu, • základní pomůcky a nástroje a zásady manipulace s nimi, • zdravotnické prostředky a zásady manipulace s nimi, • zásady první pomoci u akutních stavů a stavů ohrožujících život pacienta, • zásady neodkladné resuscitace u dospělého i dítěte. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto praktické činnosti: • provádět hygienickou péči o pacienta, pečovat o hygienu prostředí, lůžka, • podávat stravu pacientům, • pečovat o vyprazdňování pacienta, • připravit obvazový materiál, asistovat při jeho přikládání,	

	- manipulovat se zdravotnickými prostředky a nástroji typu jehly, stříkačky, sondy, katétry, peány, nůžky a další, provádět dezinfekci, sterilizaci, - provádět činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekce a sterilizace, - provádět první pomoc a neodkladnou resuscitaci.
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium a provedení neodkladné resuscitace na modelu.

3.2.5 Učební osnova odborného modulu 5

Odborný modul – OM 5	Základy psychologie ve zdravotnictví, etika a komunikace	
Rozsah modulu	12 hodin	
Anotace modulu	Modul je koncipován jako blok teoreticko - praktických předmětů. Zaměřuje se na psychologické aspekty práce ve zdravotnické praxi. Předmět psychologie definuje základní pojmy, informuje o významu psychologie se zaměřením na život, na poruchu zdraví, na náhlé akutní stavy včetně náročných životních situací, které mají vliv na pacienty i na zdravotnické pracovníky při jejich činnosti. Součástí modulu jsou nácviky komunikace, které naučí účastníka prakticky aplikovat poznatky v kontaktu s pacienty/klienty, dalšími členy zdravotnického týmu i v osobním životě. V praktické části se účastníci učí verbální i neverbální komunikaci s využitím různých komunikačních metod, nácviků typů chování i autogennímu tréninku.	
Cíl modulu	Cílem modulu je, aby absolventi kurzu uměli využívat poznatky z psychologie, etiky a komunikace při jednání s lidmi, při poskytování zdravotní péče a v přímé souvislosti s činností při poskytování zdravotní péče, uměli efektivně komunikovat s pacienty/klienty, jejich blízkými i ostatními členy týmu.	
Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Základní psychologické pojmy	Chování, postoje, prožívání (složka kognitivní, emotivní, konativní); subjektivní, objektivní rysy hodnocení různých situací (podíl emotivní a racionální složky); temperament a jeho typy; sociální role.	1

Specifika chování pacienta z hlediska vývojové psychologie	Jednotlivé vývojové fáze – zaměření na rozdíly u dětí, dospělých a starých lidí z hlediska prožívání a chování v souvislosti s onemocněním, poraněním apod.	1
Náročné životní situace	Psychosociální problematika nemoci; typy situací (svízelné, zátěžové); konflikt, frustrace, deprivace, stres, burn-out; neadaptivní chování; člověk a akutní stavy; vitální ohrožení; chronická onemocnění; vliv bolesti, strachu, nejistoty, strádání.	1
Duševní hygiena v práci zdravotnického pracovníka	Sebereflexe, sebepojetí; sebeovládání a způsoby jeho zdokonalování; sebeprosazování – asertivní chování; kompenzační možnosti. Praktické nácviky: nácviky a trénink empatického a asertivního chování v modelových situacích; relaxační nácviky, autogenní trénink.	4
Multikulturní společnost	Základní pojmy - transkulturní společnost.	1
Etika v profesi sanitáře	Vymezení etiky ve zdravotnické profesi, etické principy v chování k pacientům, etika chování k pacientům v bezvědomí, k bezmocným, nesoběstačným, umírajícím, etika chování k pacientům z jiného etnika. Etické kodexy, práva pacientů. Etický kodex nelékařského zdravotnického pracovníka.	1
Komunikace	Sociální komunikace, typy komunikace a ovlivnění komunikace (neverbální a verbální složky), komunikační možnosti, etika komunikace, metody a postupy v komunikaci při řešení konfliktů. Základy komunikace s osobami se zdravotním postižením včetně osob s poruchami autistického spektra, komunikace s agresivním pacientem. Transkulturní komunikace. Praktické nácviky komunikace.	3
Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka bude znát: • základní psychologické pojmy, • specifika chování pacienta z hlediska vývojové psychologie, • náročné životní situace a jejich zvládnání,	

	• etické principy v chování k pacientům, k pacientům jiného etnika, etické kodexy, • typy komunikace a ovlivnění komunikace, metody a postupy v komunikaci při řešení konfliktů. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto praktické činnosti: • komunikovat se členy zdravotnického týmu, • komunikovat s pacienty a s jejich blízkými, • respektovat specifika chování pacienta, • komunikovat s osobami se zdravotním postižením včetně osob s poruchami autistického spektra, agresivním pacientem, • uplatňovat etické principy v chování k pacientům.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

3.2.6 Učební osnova odborného modulu 6

Odborný modul – OM 6	Rehabilitační ošetřování
Rozsah modulu	16 hodin
Anotace modulu	Rehabilitační ošetřování je součástí základního ošetřování nemocných. Aktivizace pacientů je nezbytnou součástí práce sanitářů. Modul je koncipován jako blok teoreticko-praktických témat, které seznámí účastníky se základními principy a postupy z oblasti rehabilitačního ošetřování. Předmět rehabilitačního ošetřování je rozdělen dle oblastí souvisejících s budoucími kompetencemi účastníků kurzu. Součástí modulu je i praktický nácvik, kde se účastník kurzu seznámí se základními postupy při polohování a mobilizaci pacientů s přihlédnutím k jejich zdravotnímu stavu a případným zdravotním omezením.
Cíl modulu	Cílem modulu je seznámit a především naučit účastníky kurzu základní prvky rehabilitačního ošetřování. Absolvent kurzu musí být připraven sám realizovat nebo asistovat všeobecné sestře nebo fyzioterapeutovi/ergoterapeutovi při polohování pacientů, mobilizaci a aktivizaci pacienta s přihlédnutím k jeho možnostem v návaznosti na jeho zdravotní stav či jiné omezení. Aktivní přístup k udržení, získání nebo zvýšení soběstačnosti pacienta.

Téma	Rozsah učiva	Minimální počet hodin
Teorie rehabilitačního ošetřování	Vysvětlení základních pojmů - fyzioterapie, ergoterapie. Rozdělení rehabilitace - léčebná, sociální, pracovní, pedagogická. Terminologie: kontraktura, spasticita, atrofie, rigidita, ankylóza, osteoporóza apod. Vysvětlení pojmů - soběstačnost, imobilita, inaktivita. Vliv inaktivity a imobilizace na orgánové systémy.	5
Základní prvky rehabilitačního ošetřování	Polohování - antalgické, korekční, fixační, preventivní, antispastické, mikropolohování. Pasivní pohyby včetně aplikace motorových dlah. Kondiční cvičení – dohled nad prováděním dle instrukce fyzioterapeuta. Manipulace v lůžku - na zádech, na boku, na břiše. Nácvik soběstačnosti – přesuny, vertikalizace do sedu, do stoje, chůze. Nácvik lokomoce a přesunů za využití kompenzačních pomůcek a zajištění bezpečnosti pro provádějícího a pacienta s ohledem na prevenci sekundárních změn při nácviku lokomoce, využití a aplikace prvků kinestetické mobilizace. Základní prvky dechového cvičení, kontrola využití a aplikace dechových trenažerů, asistence pacientovi. Praktický nácvik: • posuny a otáčení v lůžku • sed na lůžku přes bok • přesuny - na vozík, na židli • vertikalizace do stoje - vstávání z lůžka a z nižšího sedu, správné jištění • chůze – dohled, dopomoc s nebo bez využití kompenzačních pomůcek, přiměřená asistence. Výcvik a vedení k soběstačnosti s pozitivní aktivizací psychiky pacienta, podpora smyslové aktivizace. Porozumění smyslovým a kognitivním deficitům a jejich vlivu na soběstačnost a participaci na rehabilitačním ošetřování.	9
Základní zdravotnické prostředky a pomůcky	Základní zdravotnické prostředky a pomůcky pro kondiční cvičení, pro výcvik soběstačnosti, chodítka, podpažní berle, francouzské berle, vycházkové a bodové hole, pomůcky pro přesun, vozíky mechanické, elektrické, zvedáky, motomechy, motodlahy, základní typy protéz a asistence při jejich využití, dechové trenažery.	2

Výsledky vzdělávání	Absolvent/ka bude znát: - základní pojmy a prvky rehabilitačního ošetřování, - základní pomůcky využívané v rehabilitačním ošetřování. Absolvent/ka bude připraven/a na tyto činnosti: - pomáhat při polohování pacientů, manipulaci s nimi, včetně základní prevence proleženin, - vést pacienty k soběstačnosti, - používat bezpečně základní zdravotnické prostředky a pomůcky (vozíky, chodítka, berle, apod.) v péči o pacienta, poskytovat přiměřenou asistenci, - edukovat pacienta a jeho blízké v oblasti výcviku soběstačnosti, - dokumentovat provedené činnosti a předávat informace o provedených činnostech zdravotnickému pracovníkovi bez odborného dohledu.	
Způsob ukončení modulu	Hodnocení úrovně dosažených výsledků vzdělávání – test nebo zkouška nebo kolokvium.	

3.2.7 Učební osnova odborného modulu 7

Odborný modul – OM 7	Odborná praxe v akreditovaných zařízeních	
Rozsah modulu	80 hodin, z toho: 40 hodin u poskytovatele zdravotních služeb poskytujícího ambulantní i lůžkovou péči, 8 hodin u poskytovatele lázeňské léčebně rehabilitační péče, 8 hodin v laboratoři nebo transfuzním oddělení, 8 hodin na operačním sále, 8 hodin u poskytovatele lékařské péče, 8 hodin v pitevně.	
Anotace modulu	Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět. Uskutečňuje se podle plánu odborné praxe. Umožňuje účastníkům kvalifikačního kurzu aplikovat znalosti získané v teoreticko-praktických disciplínách přímo v podmínkách poskytovatelů zdravotních služeb na pracovištích poskytujících zdravotní péči pod odborným vedením školitele.	

Cíl modulu	Cílem je získání, prohloubení a upevnění dovedností a návyků potřebných pro kvalitní a bezpečné poskytování zdravotní péče a souvisejících činností v rozsahu kompetencí sanitáře, které jsou stanoveny vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.
Náplň odborné praxe	Minimální počet hodin
Ambulantní a lůžkové oddělení	40
Asistence a základní činnosti při poskytování ošetrovatelské péče: - příjem pacienta (dokumentace, komunikace s pacientem, rodinou); - komunikace s větším počtem pacientů; - svlékání pacienta, hygienická očista a péče, toaleta pacienta; polohování pacienta; - pomoc při jídle ležícím nebo nepohyblivým pacientům/klientům; krmení pacienta/klienta; - péče o čistotu bezprostředního okolí pacienta – antiseptiky, dezinfekce, sterilizace. Základní činnosti s materiálovým vybavením: - druhy obvazů, obvazová technika, provádění jednotlivých typů obvazů, ev. sejmutí tvrdého obvazu; - základy práce se sterilním vybavením, práce s jednorázovým materiálem; - manipulace s čistým a použitým prádlem; - manipulace se zdravotnickými prostředky a materiálem (např. uložení, přejímání, transport na určené místo apod.); - činnosti spojené se stravováním (např. ohřívání stravy, roznášení stravy, mytí nádobí, úklid čajové kuchyňky apod.); - manipulace s biologickým materiálem a jeho transport na určené místo; - manipulace s biologickým a kontaminovaným materiálem a jeho likvidace. Rehabilitační ošetřování: - polohování, manipulace, vertikalizace, lokomoce, kondiční a dechová cvičení, využití kompenzačních pomůcek – viz modul rehabilitačního ošetřování. Transport pacienta: - manipulace s transportní technikou – sedačky, lehátka, vozíky aj.; - transport pacienta na vyšetření, ošetření (např. RTG, laboratoř apod.); polohování během transportu; - zajištění bezpečnosti během převozu.	

Seznámení a manipulace s technickým vybavením (přístroje, lůžka apod.): - základní technické a přístrojové vybavení v ošetrovatelské péči; - bezpečnost práce při manipulaci s tlakovými nádobami; - manipulace s lůžkem pacienta/klienta (např. očista, dezinfekce, asistence při polohování apod.); - dezinfekce zdravotnických prostředků. Seznámení se s postupy při poskytování specializované ošetrovatelské péče: - komunikace s pacienty např. v akutním stavu, v bezvědomí, v kritickém stavu apod.; - komplementární vyšetřovací metody, ošetrovací a léčebné postupy u lůžka; - monitorování pacienta; - péče o čistotu bezprostředního okolí pacienta – antiseptika, dezinfekce, sterilizace; - péče o pomůcky, doplnění materiálu; Seznámení se s péčí o zemřelého, ev. s činnostmi s tím spojenými	
Pracoviště lázeňské léčebně rehabilitační péče a pracoviště léčebně rehabilitační péče	8
Seznámení, asistence a základní činnosti při poskytování rehabilitačního ošetřování: - vodoléčba, koupele, inhalační terapie, termoterapie, ergoterapie; - asistence při ergoterapii a fyzioterapii, - manipulace s motorovými dlahami a kompenzačními pomůckami, - manipulace se zdravotnickými prostředky, prádlem; - manipulace s pomocnými zařízeními.	
Laboratoř nebo transfuzní oddělení	8
Seznámení, asistence a základní činnosti na úseku laboratoří: - práce při manipulaci s tlakovými nádobami; - péče o laboratorní sklo a materiál; - třídění a centrifugace biologického materiálu; - příprava zdravotnických prostředků pro odběry; - distribuce laboratorních výsledků; - manipulace s biologickým a kontaminovaným materiálem a jeho likvidace.	
Operační sál	8
Seznámení, asistence a základní činnosti na úseku operačního sálu: - základní technické a přístrojové vybavení na operačním sále; - bezpečnost práce při manipulaci s tlakovými nádobami; - manipulace s operačním stolem, osvětlením (např. očista, dezinfekce, asistence při polohování apod.); - zásady práce v aseptickém prostředí a jejich dodržování,	

- dezinfekce zdravotnických prostředků; - příprava obvazového materiálu; - základy práce se sterilním vybavením, práce s jednorázovým vybavením; - manipulace s prádlem; - manipulace s biologickým materiálem, jeho transport na určené místo a likvidace biologického a kontaminovaného materiálu.	
Poskytovatel lékárenské péče	8
Seznámení, asistence a základní činnosti na úseku lékárenské péče: - základní technické, přístrojové a věcné vybavení lékáren; - bezpečnost práce s nebezpečnými látkami; - péče o laboratorní sklo, pomůcky, léčiva a zdravotnické prostředky; - manipulace s technickým zařízením na čištění vody; - příprava léčivých přípravků, zkoumadel a diagnostických zdravotnických prostředků in vitro.	
Pitevna	8
Seznámení, asistence a základní činnosti na pitevně: - základní technické, přístrojové a věcné vybavení pitevny; - bezpečnost práce při manipulaci s biologickým materiálem včetně likvidace biologického a kontaminovaného materiálu; - příprava fixačních roztoků; - dezinfekce zdravotnických prostředků; - příprava těla k pitvě; - činnosti související s úpravou těla pro předání pohřební službě včetně související dokumentace.	

Seznam výkonů praktické výuky předloží účastník školiteli příslušného pracoviště. Školitel absolvovanou praxi potvrdí do Záznamu odborné praxe. Některé výkony, které jsou v náplni ostatních pracovišť, lze provádět v lůžkovém zařízení.

4 Hodnocení účastníka v průběhu kvalifikačního vzdělávání

Školitel teoretické výuky vypracovává studijní plán a plán plnění praktických výkonů, které má účastník kvalifikačního vzdělávání v průběhu přípravy absolvovat a průběžně prověřuje jeho znalosti, vědomosti a dovednosti.

Praktické vyučování v akreditovaných zařízeních probíhá pod vedením přiděleného školitele, který je zaměstnancem daného pracoviště. Školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti účastníka kvalifikačního vzdělávání a potvrzuje splnění předepsaných výkonů do formuláře Záznam odborné praxe, který vyhotoví akreditované zařízení realizující vzdělávací program. Dokonalé zvládnutí praktických dovedností je rozhodujícím kritériem pro posuzování znalostí a dovedností pro získání odborné způsobilosti k výkonu povolání sanitáře

5 Profil absolventa

Absolvent akreditovaného kvalifikačního kurzu Sanitář může vykonávat své povolání v oblasti zdravotní péče, kdy se pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu bude podílet na poskytování zdravotní péče u poskytovatelů zdravotních služeb v oblastech preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační, paliativní, neodkladné, lékárenské, služby laboratoře a péče na úseku patologie. Současně může, pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu, vykonávat své povolání v úsecích vysoce specializované ošetrovatelské péče.

5.1 Charakteristika profesních kompetencí, pro které absolvent kvalifikačního vzdělávání získal způsobilost

Sanitář po získání odborné způsobilosti pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu a v rozsahu své odborné způsobilosti:

- a) poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy,
- b) pracuje se zdravotnickou dokumentací a s informačním systémem poskytovatele zdravotních služeb.

Dále může:

c) pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu provádět pomocné a obslužné činnosti nutné k poskytování ošetrovatelské péče, preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační péče, paliativní péče, lékárenské péče a klinickofarmaceutické péče, zdravotní péče na úseku patologie; při tom zejména může

1. provádět hygienickou péči o pacienta, pečovat o hygienu prostředí, lůžka, zdravotnických prostředků,
2. pomáhat při polohování, fixaci pacientů a manipulaci s nimi, včetně základní prevence proleženin a úpravy lůžka, operačního stolu,
3. provádět činnosti při zajištění stravy pacientům,
4. pečovat o vyprazdňování pacientů,
5. měřit tělesnou teplotu, výšku, hmotnost,
6. provádět transport, třídění a centrifugaci biologického a zdravotnického materiálu, distribuci laboratorních výsledků, obstarávat pochůzky pro potřeby pracoviště a pacientů,
7. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při příjmu, přemísťování a transportu dospělého pacienta,
8. v rozsahu své způsobilosti provádět činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby,
9. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků,
10. manipulovat s tlakovými nádobami s medicínálními plyny,
11. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při úpravě těla zemřelého a odvážet je,
12. připravovat specifický obvazový materiál podle potřeb,
13. asistovat při přikládání obvazových materiálů, snímat tvrdé obvazy pacienta,
14. připravovat zdravotnický materiál potřebný pro odběry a další zpracování biologického materiálu,
15. kontrolovat teplotu chladicích a mrazicích zařízení,
16. likvidovat biologický materiál a kontaminovaný spotřební materiál v souladu s právními předpisy,
17. vykonávat pomocné činnosti při evidenci dárců a odběru a značení vzorků,
18. pečovat při odběrech krve o dárce,

19. vykonávat pomocné činnosti při přípravě léčivých přípravků, zkoumadel a diagnostických zdravotnických prostředků in vitro,
20. provádět technické manipulace s lůžky, operačními a vyšetřovacími stoly a jinými zdravotnickými prostředky,
21. připravovat a podávat léčebné zábaly,
22. asistovat při fyzioterapii, pomáhat při ergoterapii pod vedením kvalifikovaného ergoterapeuta,
23. připravovat a podávat částečné i celkové koupele, včetně přísadových, a provádět základní vodoléčebné procedury,
24. připravovat těla zemřelých k pitvě, po pitvě upravovat těla zemřelých a oblékat je pro předání pohřební službě,
25. připravovat nástroje, rukavice a nádoby k odběru materiálu a základní fixační roztoky,
26. pomáhat při výkonu pitvy a vyjímat orgány,
27. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při evidenci těl zemřelých, jejich šatstva a cenností a dokumentaci o styku s pohřební službou,
28. aplikovat prvky rehabilitačního ošetřování,
29. dokumentovat v rozsahu své odborné způsobilosti provedené činnosti a předávat informace o těchto činnostech zdravotnickému pracovníkovi bez odborného dohledu,
30. edukovat pacienta a jeho blízké v oblasti výcviku soběstačnosti.

d) pod přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry, praktické sestry nebo porodní asistentky může vykonávat činnosti podle písmene c) bodů 1 až 4, 7 a 11 při poskytování specializované ošetrovatelské péče,

e) pod přímým vedením všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí, dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru může vykonávat činnosti podle písmene c) bodů 1 až 4, 7 a 11 nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení a pracovišť

Vzdělávací instituce, poskytovatelé zdravotních služeb a pracoviště zajišťující teoretickou výuku účastníků kvalifikačního vzdělávání musí být akreditovány dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování kvalifikačního vzdělávání dle tohoto vzdělávacího programu.

6.1 Akreditovaná zařízení a pracoviště

Personální zabezpečení	Školitelem se rozumí zaměstnanec akreditovaného zařízení ve smyslu zákona č. 96/2004 Sb., který průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti účastníka vzdělávání a vypracovává studijní plán a plán plnění výkonů. Školitelem teoretické výuky může být zdravotnický pracovník, který získal: • odbornou způsobilost všeobecné sestry, dětské sestry a porodní asistentky s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, s profesními zkušenostmi a výkonem povolání v délce nejméně 3 let, • odbornou způsobilost všeobecné sestry, dětské sestry a porodní asistentky podle zákona č. 96/2004 Sb. a má specializovanou způsobilost nebo zvláštní

	odbornou způsobilost se zaměřením, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost lékař, nebo lékař se specializací, která odpovídá zaměření tématu ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost sociální pracovník, zdravotně-sociální pracovník, s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost fyzioterapeut s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost ergoterapeut s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost nutriční terapeut s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost psycholog s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • odbornou způsobilost zdravotnický záchranář s ukončeným kvalifikačním vzděláním, které odpovídá tématu uvedenému ve vzdělávacím programu, nebo • další odborný pracovník s jinou kvalifikací – např. právník, ekonom, apod. Školitelem odborné praxe může být zdravotnický pracovník, který získal: • odbornou způsobilost všeobecné sestry, farmaceutického asistenta, zdravotního laboranta podle zákona č. 96/2004 Sb. a má specializovanou způsobilost, nebo • odbornou způsobilost všeobecné sestry, farmaceutického asistenta, zdravotního laboranta, autoptického laboranta podle zákona č. 96/2004 Sb. s profesními zkušenostmi a výkonem povolání v délce nejméně 3 let.
Věcné a technické vybavení	Pro teoretickou část vzdělávacího programu: • standardně vybavená učebna s PC a dataprojektorem a s možností přístupu k internetu, • modely a simulátory potřebné k výuce praktických dovedností – modely a simulátory k výuce neodkladné resuscitace u dospělých, které signalizují správnost postupu, • pomůcky k praktickým nácvikům rehabilitačního ošetřování, • přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení), možnosti podpory teoretické výuky pomocí e-learningu. Pro praktickou část vzdělávacího programu: • pracoviště pro výuku odborné praxe v akreditovaném zařízení je vybaveno podle platných právních předpisů upravujících věcné a technické vybavení.
Organizační a provozní požadavky	• Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních, pokud je nezajistí v celém rozsahu akreditované zařízení, kde účastník vzdělávání zahájil. • Akreditované zařízení na realizaci vzdělávacího programu musí splňovat povinnosti akreditovaných zařízení podle § 50 zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a vést dokumentaci o vzdělávání v souladu s § 50 odst. 1 písmeno e) ve znění pozdějších předpisů.

7 Seznam doporučených zdrojů

Doporučené studijní materiály
BYDŽOVSKÝ, Jan. <i>Předlékařská první pomoc</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 117 s. ISBN 978-80-247-2334-1.
HEŘMANOVÁ, Jana a kol. <i>Etika v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 200 s. ISBN 978-80-247-3469-9.
KLUSOŇOVÁ, Eva a PITNEROVÁ, Jana. <i>Rehabilitační ošetřování pacientů s těžkými poruchami hybnosti</i> , Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 2000.
LEJSEK, Jan a kol. <i>První pomoc</i> . 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2013. 271 s. ISBN 978-80-246-2090-9.
MINIBERGEROVÁ, Lenka a Kateřina JIČÍNSKÁ. <i>Vybrané kapitoly z psychologie pro zdravotnické pracovníky</i> 1. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2010. 78 s. ISBN 978-80-7013-513-6.
MELICHERČIKOVÁ, Věra. <i>Sterilizace a dezinfekce</i> . 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Galén, 2015. 174 s. ISBN 978-80-7492-139-1.
PRUDIL, Lukáš. <i>Právo pro zdravotnické pracovníky</i> . 2. dopl. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 155 s. ISBN 978-80-7552-507-9.
ŠOLCOVÁ, Lenka, BERNARDYOVÁ, Simona a ŠOLCOVÁ, Jana. <i>Studijní texty pro sanitáře [1. – 3. díl]</i> . 1. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2014- . 3 sv. ISBN 978-80-7013-565-5, 978-80-7013-576-1, 978-80-7013-582-2.
VYTEJČKOVÁ, Renata a kol. <i>Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné. : obecná část</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 228 s. ISBN 978-80-247-3419-4.
VYTEJČKOVÁ, Renata a kol. <i>Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné II: speciální část</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 272 s. ISBN 978-80-247-3420-0.
VYTEJČKOVÁ, Renata a kol. <i>Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné III: speciální část</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 303 s. ISBN 978-80-247-3421-7.
ZACHAROVÁ, Eva. <i>Komunikace v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 121 s. ISBN 978-80-271-0156-6.
Zákon č. 96/2004 Sb. a vybrané prováděcí právní předpisy (např. vyhláška č. 55/2011 Sb.) Vybrané části zákona č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (např. oblast etiky poskytování zdravotní péče, práva a povinnosti pacienta, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků)
Další odborná literatura doporučená školiteli jednotlivých předmětů.